Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Телефон: HEnderson 4-0807, 4-0237
Тел. УНС: HEnderson 4-1016

РІК LXI. Ч. 41. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 12-го ЛЮТОГО 1953. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS No. 41. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, FEBRUARY 12, 1953. VOL. LXI

ПРИБУТКИ НАСЕЛЕННЯ ЗРОСЛИ НА 14 БІЛЬЙОНІВ

Вашингтон. — Особисті прибутки населення Злучених Держав зросли в 1952 р. на 14 більйонів в порівнянні з 1951 р. і досягли загальної суми 268,5 більйонів, як про це сповіщає департамент торгівлі. Прибутки зросли в кожній ділянці праці й затруднення, за виїмком одної, а саме фармерської. Власники фарм мали в минулому році прибутків 15 більйонів, тобто на пів більйона менше ніж в 1951 році. Зменшення прибутків фармерів треба приписати зменшенню цін на фармерські продукти, які були стабілізовані за попередньої адміністрації. Щоб недопустити до такої стабілізації цін у майбутньому, керівники Американської Фармерської Федерації відбули конференцію з президентом Айзенгавером. Голова Федерації Аллан Б. Клайн, і 24 інших керівників фармерського руху, заявили президентові, що вони годяться на засади, проголошені в промові про стан нації з початком минулого тижня. Дискусія з президентом була одверта і президент заявив, що він стурбований упадком цін на фармерські продукти.

З уваги на змагання до зрівноваження бюджету, федеральний уряд збирає дані, які виявляють допомогу з федерального скарбу на різнородні цілі в стейтах та громадах. У фіскальному році 1952 такі допомоги досягли суми понад чотири й чверть більйона долярів, а таку саму суму призначено в бюджеті Трумана на наступний скарбовий рік. Щоб ці витрати зменшити, треба буде змінити закони, на яких такі допомоги спираються, а це довгий процес. Допомоги включають між ін. і фармерські субсидії й тому не легко буде вдоволити фармерів.

Немає постанови про бльокаду Китаю

Вашингтон. — Сенатська Комісія Закордонних Справ відбула розмову з державним секретарем Дж. Доллесом та пізніше з головою об'єднаних шефів штабів, генералом О. Бредлі про низку актуальних справ сучасного моменту, а зокрема про чутки про можливу бльокаду Китаю, що її мали б розпочати ЗДА. Самі наради були таємні і тому репортери довідалися лише про загальні враження, що їх отримали члени Комісії, а не про подробиці нарад. Одначе висновок з згаданих нарад такий, що немає підстав припускати, що президент Айзенгавер накаже розпочати бльокаду побережжя китайського материка та що представники збройних сил пробуватимуть впливати в якомубудь напрямку в цій справі на президента. Подібного натиску не можуть також доконувати інші, невійськові, чинники, бо, як висловився один з інформаторів преси, „кожна нормальномисляча людина признає, що ми перебуваємо в стані війни, а під час війни президент є головним командувачем", отож його справою є керування збройними силами й усіма військовими засобами. З другого ж боку, тому, що бльокада Китаю, це не тільки потягнення військового значення, але й особливої політичної ваги, то й військові чинники не можуть впливати на голову держави у його політичних посуненнях.

К.І.О. підтримує секретаря Доркіна

Вашингтон. — Секретар праці Мартін П. Доркін, який дістав був погрози від Конгресу Індустріяльних Організацій, що не отримає підтримки в своїй робітничій політиці, звідомляє, що тепер уже відносини між ним і К.І.О. наладнані. Це сталося таким способом, що один з представників К.І.О. увійде до уряду як асистент секретаря праці й його ім'я вже предложене Білому Домові до призначення. Цим представником є Джан В. Еделман, репрезентант текстильних робітників. Крім того головні урядовці К.І.О. будуть постійно в контакті з секретарем Доркіном і будуть доповідати йому в справах робітничої політики.

Дін закінчує головування в атомовій комісії

Вашингтон. — Гордон Е. Дін, голова комісії Атомової Енергії попередив, що він кінчить головування в комісії, одначе згодився працювати ще три місяці, заки през. Айзенгавер призначить наступника. Дін обняв головство в комісії в липні 1950 р. після уступлення Дейвида А. Ліліенталя. У комісії вже тепер одно місце необсаджене після уступлення Т. Кіта Гленнана. Саме на це місце президент хоче призначити чоловіка, який водночас став би головою комісії в такий критичний час, як теперішній, коли роблять проби з новими атомовими винаходами. На чоловіче становище в комісії кандидує тепер конгресмен В. Стерлінг Кол з стейту Ню Йорк і ген. Борк Гікенлупер з стейту Айова.

● Не хотів позбутися уділів у підприємстві вартістю дол. 5,000,000 Роберт Чапман Спрейг — фабрикант з Массачусетс і таким способом зрікся призначення на підсекретаря повітряних сил. Він переконаний, що сенатська комісія не була б його затвердила, якщо б він не продав уділів.

ЗАЛОГА АТОМОВОГО ПІДВОДНОГО СУДНА ЗАМКНЕНА НА ДВА МІСЯЦІ

Вашингтон. — Офіцери воєнної фльоти виявляють, що 22 моряки і один лікар вже від половини січня „закорковані" в підводнім судні у причалі в Ню Лондон, у стейті Конетикат і залишаться в ньому два місяці, щоб переконатися, як довго можна витримати під водою в атомовім судні в майбутності. Підводне судно для таких вправ, це резервовий човен Гаддок. Досвід відбувається під керівництвом командира Джеральда Дофнера з медичного корпусу фльоти, який має щоденно доступ до судна через „повітряну комірку" в передній частині і там робить свої спостереження над залогою, яка добровільно згодилася на необмежений побут. Підводне судно не занурене, тільки прив'язане у причалі, одначе воно запечатане так, наче б це було під водою. У судні находяться всі потрібні засоби для життя і для прочищування його з зужитого повітря та для продукування кисня з води і для доповнювання ним атмосфери в замкненому місці. Офіцери фльоти виявляють, що ціль таких досвідів дістати інформації, як довго людина може витримати в таких ненормальних умовинах, щоб бути готовою на випадок необхідности.

В КОНҐРЕСІ З'ЄДИНЕНИХ ДЕРЖАВ ПОЧАЛИСЬ ЗАХОДИ ДЛЯ ВСТАНОВЛЕННЯ БЕЗПОСЕРЕДНІХ ДИПЛОМАТИЧНИХ ВЗАЄМИН З УКРАЇНСЬКОЮ І БІЛОРУСЬКОЮ ПІДСОВЄТСЬКИМИ РЕСПУБЛІКАМИ

КОНҐРЕСМЕН ЛОРЕНС Г. СМИТ ВНІС ВІДПОВІДНУ РЕЗОЛЮЦІЮ В ПАЛАТІ РЕПРЕЗЕНТАНТІВ; СЕНАТОР АЛЕКСАНДЕР СМИТ ПРИГОТОВЛЯЄ ПОДІБНУ РЕЗОЛЮЦІЮ ДЛЯ СЕНАТУ

Вашингтон. — „Думкою Конґресу є, що уряд З'єдинених Держав, для підтримки політики визволення, повинен поробити заходи для встановлення безпосередніх дипломатичних взаємин з урядом Української Совєтської Соціялістичної Республіки і урядом Білоруської Совєтської Соціялістичної Республіки та для створення постів репрезентації в столицях Києві і Мінську, згідно з дипломатичною процедурою в таких справах" — сказано в резолюції, яку вніс в Палаті Репрезентантів конґресмен Лоренс Г. Сміт, республіканець з Висконсин, в понеділок 9-го лютого 1953. Відповідну резолюцію в цій справі заповів в Сенаті сенатор Александер Сміт, республіканець в Ню Джерзі. Свою резолюцію в Палаті Репрезентантів конґресмен Смит попередив відповідними вияснениями. Резолюція і промова конґресмена Смита в дослівному перекладі на українську мову звучать:

ПРОМОВА

Пане Спікер, президент Айзенгавер рішений подати допомічну руку народам, що поневолені за залізною заслоною. Його останні заяви про нову політику визволення ясні і недвозначні. Перший раз від 1945 року поневолені народи по всіх усюдах почули голос, який запевняє їх, що якогось дня в передбаченій будучності вони будуть вільні. Джан Фостер Доллес, новий державний секретар, підтримує становище Президента.

Пане Спікер, я вніс сьогодні цю резолюцію, яка має на меті висловити думку цього Конґресу, що наш уряд повинен постаратися встановити повні дипломатичні взаємини з Українською і Білоруською Республіками. Ми мусимо змагати до визволення тих народів із сталевих кайданів, які приковують їх до комуністичної Росії проти їх волі.

Пане Спікер, для всіх, які хочуть бачити, ясно, що вільний світ на пропагандивному фронті йде позаду комуністичного світу. Це ситуація, яка не має виправдання. Прийняття моєї резолюції подасть Кремлеві вістку, що З'єдинені Держави рішені перемінити таку ситуацію та що від тепер ми переберемо ініціятиву на пропагандивному фронті в цілому світі.

Пане Спікер, Кремль вдержував фікцію, що Україна і Білорусь є вільними і незалежними республіками, і коли б хтось міг повірити в те, що він може вичитати, йому здавалося б, що вони справді такі. Але я запевняю вас, що це тільки обман. Історичні документи виявляють, що ще так вчасно, як в 1921 році Україна разом з Польщею і Росією підписала договір в Ризі. Це, здавалося б, вказує, що Україна втішалась окремим станом. Таксамо, коли в 1923 році був зорганізований Союз Совєтських Соціялістичних Республік, Україну і Білорусь вважалось кожну за окрему державу і кожна з них зберегла право вільного виступу з Союзу.

У вибуху ораторства комуністичної кампанії в 1936 р., Сталін хвалився, що ці дві Республіки зберігають право виступу з Союзу та що повинні бути пороблені заходи, — щоби конституція, яка зв'язує ці три нації разом, не була безвартісним шматком паперу. Що за іронія!

Правдою, Пане Спікер, є теж те, що цю конституційну гарантію автономії піддержують окремі національні прапори та герби обидвох держав і вони мали б символізувати незалежність і суверенність України та Білорусі.

А дальше, Пане Спікер, для завершення арґументу — Кремль обстоював, що так звані республіки Україна і Білорусь мають право до окремого і незалежного стану в Об'єднаних Націях. Делегати з цих двох країн засідають сьогодні в Об'єднаних Націях і їхнього права на це досі ніхто не квестіонував.

Чому ж тоді, Пане Спікер, З'єдинені Держави не встановлюють дипломатичних стосунків з Україною й Білоруссю? Немає жадного логічного виправдання на те, чому цього не зроблено. Проте існує підозріння, що таке поступування було б суперечне угодовій політиці Ачесона.

Пане Спікер, я переконаний, що політика угодовства закінчилась тоді, коли Двайт Д. Айзенгавер склав присягу на президента З'єдинених Держав в дні 20-го січня ц. р.

Пане Спікер, наш новий Президент започаткував новий курс в закордонній політиці. Він започаткував її з рішучістю і постановою здійснювати її. В своїй великій промові до нас тиждень тому він сказав: „Наша політика, призначена на безпеку вільного світу, включатиме всі мирні методи і засоби, за виїмком — зламання вірности нашим приятелям. Ми ніколи не погодимось на поневолення будь-якого народу з метою окупити цим сумнівний здобуток для нас самих".

Пане Спікер, ухвалення моєї резолюції є тільки одним із засобів, які можна використати для перемоги над комунізмом на пропагандивному фронті. Зачнімо поширенням повних дипломатичних зв'язків з Україною і Білоруссю. Час зачати вже настав!

РЕЗОЛЮЦІЯ

Тому, що совєтський уряд в Москві, за посередництвом пропаганди, плекає вигляди незалежної волі і стану з боку Української Совєтської Соціялістичної Республіки і Білоруської Соціялістичної Совєтської Республіки; і

Тому, що, в історичному порядку, Українська Совєтська Соціялістична Республіка виконувала свою повну суверенність, як одна із сторін, що поруч окремих держав Польщі і Російської Совєтської Федеративної Соціялістичної Республіки, підписала договір в Ризі в 1921 р., офіціяльний текст якого появився в трьох мовах — українській, польській і російській; і

Тому, що при творенні Союзу Совєтських Соціялістичних Республік суверенний і незалежний стан для Української ССР та Білоруської ССР потверджено Першою Союзною Конституцією, яка заявила, що кожна із союзних Республік задержує право вільного виступу з Союзу; і

Тому, що совєтський уряд зробив враження, що він піддержує суверенний і незалежний стан Української ССР і Білоруської ССР, стверджуючи, що ці Республіки повинні мати право відділитися від СССР і що таке право повинно бути більше ніж безвартісним шматком паперу; і

Тому, що суверенність і незалежність Української ССР і Білоруської ССР встановлена в Конституції з 1936 р., яка передбачає: „Право вільно виступити з СССР забезпечується кожній Союзній Республіці"; і

Тому, що згадана Совєтська Конституція передбачає, що кожна Союзна Республіка має право входити в безпосередні зв'язки з чужими державами та заключувати договори і обмінюватися з ними представниками; і

Тому, що згадана Конституція теж передбачає, що кожна Союзна Республіка має свої власні республіканські військові формації; і

Тому, що основний закон, як висловлено в згаданій Конституції, передбачає: „Верховна Рада Союзної Республіки... (е) Вирішує питання репрезентації Союзної Республіки в її міжнародних взаєминах; (ф) Встановляє спосіб організації Республіканських військових формацій"; і

Тому, що в протилежності до умовин, існуючих в інших Совєтських Республіках, окремі національні прапори і державні герби, вдержують Українську ССР і Білоруську ССР, мали б бути символічним доказом суверенности і незалежности тих держав; і

Тому, що уряд З'єдинених Держав визнає делегації, вибрані, щоб репрезентувати Українську ССР і Білоруську ССР, як прийняті нації Об'єднаних Націй; і

Тому, що народ З'єдинених Держав признає суверенність українців і білорусинів, що є згідне з ідеями, висловленими в Деклярації Незалежности З'єдинених Держав, і тому готовий дати цим народам і народам в Совєтському Союзі кожну допомогу для скріплення їхніх вольностей та їхнього економічного розвитку; і

Тому, що це з кожної точки зору є виразно недоречно вдержувати визнання цим (американським) урядом Української ССР і Білоруської ССР в Об'єднаних Націях без мирно наставленої нагоди встановити безпосередній дипломатичний зв'язок з їхніми відносними столицями Києвом і Мінськом:

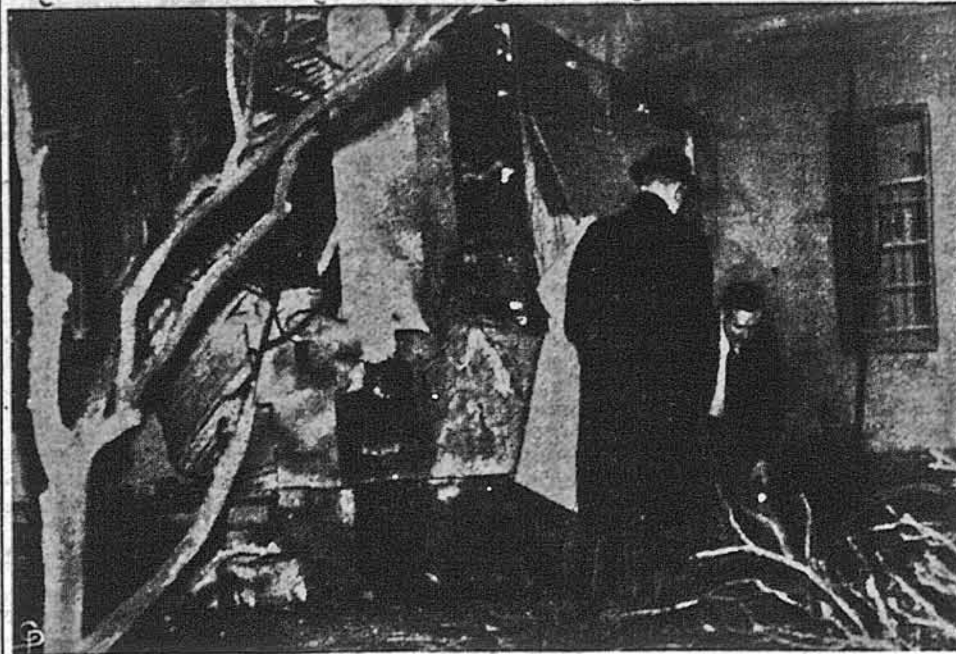
Отже тому хай буде:

Постановлено Палатою Репрезентантів (спільно зі Сенатом), що думкою Конґресу є, що уряд З'єдинених Держав, для підтримки політики визволення, повинен поробити заходи для встановлення безпосередніх дипломатичних взаємин з урядом Української Совєтської Соціялістичної Республіки і урядом Білоруської Совєтської Соціялістичної Республіки та для створення постів репрезентації у відносних столицях Києві і Мінську, згідно з дипломатичною процедурою в таких справах.

Труман про холодну війну

Ст. Луїс, Мо. — Щоденник Ст. Луїс Пост-Діспеч містить інтерв'ю свого кореспондента з недавним президентом Труманом про причини теперішньої „холодної війни". На думку Трумана, холодна війна, це наслідок післявоєнного розброєння Злучених Держав. Коли негайно після здачі Німеччини з'їхалися в Потсдамі представники трьох великих потуг, а саме Вінстон Черчил, през. Труман і маршал Сталін, вони обговорили ще раз постанови з Тегерану і Ялти і прийшли до висновку, що все наладнано на майбутнє, а Сталін обіцяв сповнити все, що було умовлене. Одначе після повороту Сталіна додому і після негайного розпущення американської армії, виявилося, що на місце виконання договорів, прийшло їх поламання. Труман каже, що це сталося тому, що Політбюро вирішило, що прийшов час на використання повоєнної депресії і Сталін піддався цьому рішенню.

БОМБА В СОВЄТСЬКОМУ ПОСОЛЬСТВІ В ТЕЛЬ АВІВ

Пошкоджений вибухом підложеної бомби будинок совєтського посольства в Тель Авів біля якого ізраїльська поліція шукає слідів, що допомогли б виявити виновників. Бомба пошкодила будинок та поранила три особи, між ними жінку совєтського уповноваженого міністра в Ізраїлі П. І. Єршова. Вважається, що бомба була підложена у відплату за останні антисемітські виступи в Совєтах. Ізраїльська поліція заарештувала 30 осіб, — підозрілих в цьому терористичному акті.

ЧЕРЧИЛ ПЕРЕСТЕРІГАЄ ПЕРЕД МОЖЛИВІСТЮ ВІЙНИ

Лондон. — Британський прем'єр Винстон Черчил, який ще недавно виявляв багато оптимізму щодо можливостей вдержання миру, вчора змінив свій погляд та перестеріг членів британського парляменту перед загрозою нової світової війни. Свій погляд на цю тему прем'єр Черчил висловив в Палаті Громад, відповідаючи на запит лейбуристського посла і колишнього міністра оборони Емануеля Шінвела, який хотів знати, чи теперішній уряд не вважає за відповідне скоротити час військової служби, встановленої тепер на два роки. Черчил відповів, що „іншо не могло б бути для нас більшим нещастям, як того роду акція". Скорочення військової служби в Англії створило б, по думці Черчила, загрозливе зменшення оборонної готовости в Европі та ще більше утруднило б англійські взаємини з Америкою. Ще недавно Черчил говорив в тому самому парляменті про зменшення воєнної загрози. Свій погляд він змінив, правдоподібно, після розмови з американським державним секретарем Доллесом під час недавніх відвідин Доллеса в Европі. Черчил, крім того, має тепер дещо інший погляд на справу евентуальної нової зустрічі з Сталіном. На запит в цій справі Черчил відповів, що коли б йому в Англії таке трапилось, як Сталінові в Совєтах, що багато лікарів плянують позбавити життя політичних керівників, то він теж не „мав би голови" до розмов з головами чужих держав, бо був би стурбований внутрішніми справами, які ними цілком певно заклопотаний Сталін. Тимчасом, в Палаті Лордів піднесено знову британські голоси проти евентуальної американської бльокади китайського суходолу.

Ген. Ван Фліт вірить в можливість успішного наступу аліянтів в Кореї

Сеул, Корея. — Генерал Джеймс Ван Фліт, дотеперішній командант Восьмої Армії та аліянтських сухопутних збройних сил на фронті в Кореї, покидаючи цей пост і відходячи на пенсію заявив, що він вірить в можливість успішного аліянтського наступу в Кореї, хоч відмовився від будь-яких дальших коментарів на цю тему. Корейці влаштували цьому командантові сердечне прощання. На фронті в Кореї теж і вчора відбувалася тільки патрульна акція без більшого значення. Аліянтська авіяція продовжувала бомбардування ворожого запілля. Тимчасом в таборі комуністичних полонених на острові Кодже знову прийшло до бунту, під час якого один комуніст був убитий і 38 поранених.

Індія і Бурма проти Москви

Бандунг, Індонезія. — Господарська Комісія для Азії і Далекого Сходу при ОН більшістю 10 до 1 голоса відкинула совєтський внесок про те, щоб визнати допомогу Америки Азії за причину низької господарки в усіх азійських країнах, крім комуністичного Китаю. Індійський делегат Д. П. Кармаркар заявив, що „Совєти в дійсності нічим не допомогли цим державам, але підносять злобні закиди проти тих держав, які помагали". Представник Бурми сказав, що „ми дістали поважну допомогу з Америки, але це не означає, що ми невільники. Від нас ніхто не вимагав, політичних, господарських, ані військових концесій, і тому наша вдячність за цю допомогу ще більша".

Домініканський делегат Трухільйо проти совєтського антисемітизму

Об'єднані Нації, Н. Й. — Голова домініканської делегації до ОН Рафаель Леонідас Трухільйо заявив, що він порушить справу совєтського антисемітизму на терені Об'єднаних Націй. Він повідомив, що брами домініканської республіки відкриті для жидів-некомуністів, жертв комуністичних режимів. Його країна могла б прийняти коло 25,000 жидівських імігрантів. Трухільйо заповів, що він видвигне перед Генеральною Асамблеєю справу 100,000 еспанських полонених, що їх Совєти тримають ще від громадянської війни.

Ватикан стурбований здоров'ям Папи

Рим. — Ватиканські кола стурбовані тим, що вже третій тиждень Папа Пій XII не може залишити своїх приватних апартаментів та нормально працювати. 76-річний Папа захворів на грипу, яка потім розвинулася в бронхіт. Ця недуга тримає хворого в ліжку та дозволяє йому тільки на кількагодинне сидження в кріслі. Папа Пій XII навіть не відправляв Служби Божої в роковини смерти свого попередника Пія XI, хоч досі він це робив кожного року. Він не може, навіть у своїй каплиці, відправляти богослужб, ані не приймає своїх просекретарів, хоч давніше робив це щодня. Кажуть, що сильний лік, який мав не допустити до запалення, так дуже ослабив організм пацієнта.

НІМЦІ АРЕШТУЮТЬ ПРАВИХ І ЛІВИХ ЕКСТРЕМІСТІВ

Бонн, Німеччина. — Федеральний уряд Західної Німеччини розгромив вчора таємний нео-нацистичний „Фрайкорпс Дойчлянд", заарештувавши чотирьох його провідників та видавши наказ арешту на інших. Згадана організація, як це виявляють знайдені документи, плянувала повалити демократичний режим Німеччини до 1957-го року та встановити новий нацистичний режим під проводом адмірала Деніца. Документи теж виявляють, що члени тієї організації все ще присягають на вірність Гітлерові. Крім того переведено цілу низку інших арештів між членами інших екстремістичних груп, зокрема між членами комуністичного Національного Фронту, про-комуністичної Соціялістичної Акції, такої ж прокомуністичної Вільної Німецької Молоді та деяких інших. Усіх заарештовано 11 осіб, між якими є й „фюрер" неонаціcтичної організації „Фрайкорпс Дойчлянд", Герман Лямп. „Фрайкорпс" мав теж сильні антисемітські тенденції, займався таємним військовим вишколом та плянував створити німецький „райх", як найбільшу силу в Европі та в деякому порозумінні з Кремлем. Вже раніше британські окупаційні власті розкрили і зліквідували іншу подібну націстичну групу, що разом з комуністами плянувала змову проти демократії.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered an Second Class mail Mater at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 auhtorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
В Джерзі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

В ПАМ'ЯТЬ ЛИНКОЛНА

Двотомова бібліографія Джей Монегена, яка зібрала матеріяли про Авраама Линколна до 1945 року, нараховує 3,958 книжок і брошур. Але й тій літературі ще нема кінця, бо ще далі появляються нові знамениті праці про Линколна. Згадати б хоч не так давно видану однотомову книжку, яку написав Бенджемин П. Тамес, який присвятив ціле своє життя науковим студіям доби Линколна. Появу цеї книжки повітали критики з найбільшими похвалами. Значить, є ще далі місце на досліди над цею небувалою людиною, що вийшла з найнижчих низів, родилась в звичайній колибі в лісах Кентоки 12 лютого 1809 і була зарахована до дітей — без роду.

Читати про життя і діяльність Авраама Линколна, значить пізнавати те, що в Америці найцінніше й найблагородніше. Линколн не був якоюсь „надлюдиною", як не є нею й американський нарід. Навпаки, історики та критики понаходили в Линколні різні недоліки. Проте ці наскрізь людські недомагання не ослабили величної постатті Великого Визвольника. Навпаки, вони дуже зблизили Линколна до народних мас, до тих звичайних людей, що їх, — як говорив Линколн, — мабуть тому так багато в світі, бо Господь їх найбільше любить.

Линколн це безмежна віра в нарід, в його мудрість. Це демократ в найповнішім і найчеснішім того слова значенню. Те, що він сказав про народну владу у своїх коротких, але на ввесь світ славних словах, виголошених на цвинтарі в Ґетисбурґу, було тільки впливом його справжніх почувань і переконань. Линколн як політик це демократ з глибокою мораллю. Тому саме він так гостро осуджував невільництво. Він кинув брата проти брата у кривавій довголітній війні, щоб рятувати не тільки цілість країни, але й її велике призначення, в яке він свято вірив: бути світилом волі й демократії для цілого світу. Тому він говорив: „Ми можемо нашою благородною поставою врятувати Унію, або нечесно її загубити, оцю найкращу надію світу". Свято переконаний в остаточну перемогу справедливої справи, він потішав націю в критичному моменті так: „Ніколи не переставаймо вірити, що справедливий Бог у свій час дасть нам те, що нам справедливо належиться".

Ціле життя Линколна було присвячене політиці. Це велика наука для кожного, що працює у тій самій ділянці. Линколн переходив усі щаблі політичної кар'єри, набирався розуму з кожної прогри. Завдяки глибоким студіям та власним роздумуванням, ставав з кожним роком щораз більшою індивідуальністю, а вкінці таким державним мужем, що добився найбільшої почести. Цікаве й те, що Линколн завжди ставив громадський інтерес вище інтересів своєї партії. Але демократична політика була в нього „мистецтвом можливого". Змагати до неможливого, значило б „копати собі гріб". Політичний провідник в демократії не є на те, щоб „накидати свою волю". Він обов'язаний помагати народові розумно розв'язувати різні проблеми. Американська справа була для Линколна світовою справою, яка має помагати поліпшати долю „сірій масі" в цілому світі, де вона не жила б. Невільництво було для нього ганьбою, яка спиняє вплив Америки на світ, що змагає до свободи. „Стійте по тій стороні, де є праведність", говорив Линколн своїм партійцям-республіканцям, бо „поступати інакше, значить не бути американцем". Американську Декляраціію Незалежности, говорив Линколн, не можна так розуміти, що „вона дає свободу тільки народові цеї країни", бо вона „має стати надією усього світу на всі часи", щоб „у свій час стали вільними всі люди". Це є Линколнова візія великої майбутности цеї країни та її призначення запалювати полум'я свободи по цілому світі.

Таким був Линколн. Тому саме навіть і ті, що найгостріше його поборювали і не щадили йому найгірших епітетів, які тільки можна придумати, ставали в критичний момент по його боці та ще публічно заявляли: „Я демократ. Я голосував проти Линколна. Але я стоятиму при своїй країні", себто, в даному випадку, при „чесному Линколнові" („Анест Ейб", як його загально називали).

РЕЗОЛЮЦІЯ СМИТА

На іншому місці в цьому числі „Свободи" подаємо дослівний текст резолюції конґресмена Лоренса Г. Смита, республіканця з Висконсин, яку він вніс в Палаті Репрезентантів в дні 9-го лютого ц. р., домагаючись встановлення повних і безпосередніх дипломатичних зв'язків З'єдинених Держав з Українською і Білоруською підсовєтськими „республіками". Подібну резолюцію в цій самій справі мав внести в Сенаті сенатор Алексaндер Смит, республіканець з Ню Джерзі.

Резолюція ще тільки внесена, але тим не менше вона вже офіціяльно видвигає український арґумент в міжнародній політиці.

Яке практичне значення має і може мати ця резолюція? Вона насамперед актуалізує справу української державности та українського визволення в американському Конґресі. На випадок прийняття тієї резолюції, Конґрес формально і де юре визнав би українську державність, як таку. Це, після формального признання Україні місця в Об'єднаних Націях, потверджувало б міжнародний державно-правний стан України. Звичайно, від цього теперішня совєтська неволя для українського народу ані на йоту не зменшилася б, але це не тільки скріпило б його надії на визволення і тим самим його боротьбу за визволення, але й могло б мати першорядне значення після перемоги над большевизмом для відповідного міжнародного оформлення майбутньої вільної української держави.

Очевидно, що така резолюція в Конґресі може мати теж і практичні наслідки для американської політики. В світлі такої резолюції бере в лоб ціла дотеперішня політика і плятформа піддержуваного державним департаментом Комітету для Визволення Народів Росії, який спромігся заледве на „непередрішення" майбутнього політичного порядку на багатонаціональних п р о с т о р а х теперішньої совєтсько-російської імперії. Після такої резолюції було б тільки логічно створити або окремі американські комітети для визволення народів Росії, України, Білорусі та інших складових країн совєтської імперії, або переорганізувати теперішній Комітет на Комітет для Визволення Народів Росії з виразним потвердженням д е ржавно-суверенних прав російського, українського, білоруського та інших народів совєтської імперії на їх етнографічних територіях і з їх однаковим та рівноправним п р е дставництвом в тому Комітеті.

Можна припускати, що резолюції конґресмена Лоренса Смита в Палаті Репрезентантів і сенатора Александра Смита в Сенаті будуть прийняті. Тоді, очевидно, державний департамент буде зобов'язаний поробити відповідні заходи для встановлення рекомендованих безпосередніх дипломатичних зв'язків з Києвом і Мінськом. В такому випадку була б ще відповідно потверджена відома і без того фікція про „державність" підсовєтських республік та зловживання Кремля українським і білоруським голосами в Об'єднаних Націях.

Таких і подібних арґументів можна б наводити більше. А в кінцевому ефекті ця резолюція принесе не тільки відповідну користь українській визвольній справі, але й досягне ту мету, з якою її внесено в Конґресі: допоможе Америці перебрати від большевиків ініціятиву на пропаґандивному фронті та здобуде для Америки більше довір'я і авторитет серед поневолених народів. Все це матиме першорядне значення в теперішній психологічній війні.

Вол. Дорошенко

КРАПЛЕЮ В КАМІНЬ

(Ще на тему, яких видань нам треба під цю пору)

„Крапля кришить камінь не силою, а безнастанним паданням"*), — казали стародавні римляни. Ця приповідка має те саме значення, що в природі, і в суспільних відносинах. Щоб пробити камінь громадського зачерствіння або байдужости, треба раз-по-раз нагадувати громадянству про справу, яку хочемо провести в життя. Недурно Катон усі свої промови незмінно кінчав одним і тим самим реченням: „одначе, вважаю, що Картаґіну треба знищити!

Тому я й зважуюся знову заговорити про справу, яка на мою думку, повинна лежати на серці кожному українському громадянинові, а саме про те, що нам є тепер єдино на потребу в ділянці українського д р у к о в а н о г о слова. Треба без перестанку довбати громадську думку й совість, коли хочемо усунути якусь хибу, або хоч неув'язку з нашого публічного життя. А таких хиб, чи кажучи евфемістично, неув'язок є досить саме в нашій видавничій справі.

А ця справа надто важлива, щоб переходити над нею до денного порядку. Вона вимагає від усіх нас, а передовсім від нашого проводу великої уваги. Переживаємо бо надто тверді часи й, не маючи подостатком засобів, мусимо, як то кажуть, оглядатися на задні. Є в нас про що писати та й багато чого й понаписувано, але, на жаль, наше громадянство, розсипане в діяспорі, неспроможне, як це було колись у „старому" краю, дати потрібні фонди на друк написаного, а державних коштів не маємо. Коли ж десь із стола прибраної матері й спадають якісь крихти, то не кожному вони дістаються. Користають із них головним чином різного роду „старші брати". Отож мимоволі потрібна нам сугуба ощадність, а в зв'язку з нею й пляновість у видавничій справі. І коли громада негодна вплинути на приватних людей, щоб вони у своїй видавничій продукції керувалися доцільністю, а не зиском, та не марнували грошей на речі меншої ваги, а то й різну халтуру, то від видавництв, що так чи інакше користають із скупих громадських фондів, маємо право вимагати, щоб вони рахувалися з пекучими потребами переживаного нами моменту. Ніякого самопливу в нашій видавничій діяльності не сміє бути. Видавати мусимо за пляном. Насамперед те, чого настирливо вимагає від нас сучасний момент. А він домагається заспокоєння невідкладних потреб на обох відтинках українського життя: внутрішньому й зовнішньому. Перший вимагає від нас літератури, конечної для підготови молодої зміни, яка далі повела б справу визволення України й відбудови та розбудови української державности.

Але для того всього треба цю зміну виховати, виробити, давши їй всебічне знання про Україну, минуле й сучасне українського народу, щоб вона знала, „хто ми, чиї сини, ким, за що закуті", та могла користуватися цим знанням для оборони й осягнення нашого національного ідеалу.

Другий фронт домагається від нас духової зброї для боротьби з нашими національними ворогами, передовсім із росіянами, що не тільки в царстві Сатани, по той бік залізної заслони, намагаються знищити нас духово й фізично, як окрему національну індивідуальність, але не цураються ніяких заходів і засобів, щоб підставити нам ногу і в вільному світі, зокрема на землі Вашинґтона.

От усім цим потребам і має служити вільне українське друковане слово по цей бік залізної заслони. Наші науковці не повинні літати в небесах або розмінюватися на „причинки" чи причинки до причинків, а дбати про відповідні допоміжні видання для національного виховання юнацтва, які зміцнювали б пробуджену сім'єю й школою національну свідомість, а також для освідомлення чужинців, що не мають поняття про українську проблему, або що ще гірше — мають поняття фальшиве. Нам конче, до зарізу треба книжок, які давали б відсіч нашим ворогам, що на всі лади, в пресі і по всяких високих місцях — при престолах, церковних і світських, — нашіптують, що Україна це в найкращому випадку щось як Пенсилвенія, не більше, що українці жадна окрема нація, а лише віднога московської, а мова діялект великого русского языка, що ми ніколи не мали своєї держави й нездібні до державної творчости, тобто повторюють утерті теревені московських імперіялістів, що їх висміяв Тарас у своїм безсмертнім „Суботові":

„все то те
Таки й було наше,
А що ми тільки наймали
Татарам на пашу
Та полякам"...

Коли я говорю про літературу для юнацтва, то маю на думці не шкільні підручники, а позашкільну лектуру вищого ступня, яка поширювала б знання набуте в родині й школі та виробляла б з нашої молоді майбутніх свідомих борців за Україну. Адже ж, вживаючи Маланюкового виразу, „до болю" мало тих відомостей, що молодь виносить із тутешньої нібито української народної школи. В краю ці відомості — далеко більші й основніші — поширювала й поглиблювала середня школа. Та й на колишній еміґрації в Чехословаччині, або й на недавній скитальщині в Німеччині ми мали своє, добре розбудоване шкільництво — народне, середнє й високе.

Цього всього тут нам бракує й цей брак мусимо заступити відповідною літературою. Правда, ми маємо циклі лекцій Інституту Заочного навчання, маємо й деякі, видані вже на скитальщині добрі підручні речі, але їх і замало і не на всі питання вони відповідають. Так, напр., Наукове Т-во ім. Шевченка видало дуже цінну „Історію України" Івана Холмського, але до неї аж проситься додати хоча б коротку історичну хрестоматію, яка знайомила б з важнішими документами кожної доби, хоча б в уривках. Я гадаю, що для належного національного о с в і д о м л е н н я молодого (та й не тільки молодого!) українського громадянина треба йому конче ознайомитися з пам'ятками, які свідчать про безперервну історичну самосвідомість українського народу, що проявлялася в діях, виступах і заявах визначних його представників. Дещо з того слід було б видати навіть окремими випусками, брошурами або й листівками. От, наприклад, знаменитий і знаменний меморандум українських владик з 1621 року, заяви й договори наших гетьманів, Бендерську конституцію 1709 року, Вибір прав України Пилипа Орлика, домагання українських депутатів до Катерининської Комісії для уложення нових законів, статут і програму Кирилометодіївців, заяви Галицько-українських діячів 1848 р. про єдність цілого українського народу, плятформу діячів 1860-их рр. на Наддніпрянщині. Програми політичних груп і організацій на Наддніпрянщині (керівні статті „Основи" — Костомарова, Антоновича й Житецького) й на Наддністрянщині. Програми політичних груп і організацій наддніпрянщині 70 і 80-их років. „Вірую" Тарасівців 90-их років, РУП та інших політичних партій, що повстали після неї, ТУП-у з-перед 1-ої світової війни, „Союзу Визволення України" з 1914-1918 рр.

Це над Дніпром. А на Західньо-українських землях — програми першої політичної партії — радикальної, а потім н а ц іонал-демократичної й інших, плятформу „Молодої України" — 1900-их років, включно з програмовими заявами австрійських українців напередодні 1-ої світової війни й під час неї (Маніфест Головної Української Ради й заяви Загальної Української Ради). Далі Універсали Центральної Ради, „грамоти" гетьмана Скоропадського, п р о г о л о ш е н н я уряду Карпатської України й таке інше.

Це з одного боку, а з другого документи московського насильства, почавши з цензурних постанов московських царів та імператорів, від Петра 1-го до Миколи 2-го включно, різних актів нищення української політичної автономії. Годилося б видати опінії Російської Академії Наук та університетів на Україні в обороні самостійности української мови й таку саму опінію Чеської Академії Наук з часу вільної Чехословаччини. Добре було б видати славнозвісну статтю М. Грушевського про окремішність українського історичного процесу від московського та й деякі його статті з визвольної доби із збірки „На порозі нової України". Наші наукові установи повинні б спромогтися на видання знаменитої „Історії Русів", користаючи з перебування в ЗДА такого знавця того часу, як професор Ол. Оглоблин.

Розуміється, належить якнайширше п о п у л яризувати світлі сторони нашого минулого — перемоги, напр., Хмельницького над поляками, перемогу Виговського над москалями під Конотопом і т. д. аж до найновішого часу боротьби Укр. Січових Стрільців, армії УНР та УГА, повстанців 20-их років і теперішньої УПА тощо. Нічого й казати, яка це важлива річ для молоді. До цього додаймо ще й життєписи визначних людей України й наші побажання були б майже вичерпані. Я зазначив їх тут на швидку руч, тільки те, що видалося мені найважнішим. Наші провідні наукові й громадські установи, застановившись над цією справою, можуть, річ певна, зладити докладніший спис тем, вартих опрацювання й видання в першу чергу. Потрібні джерела й матеріяли для зладження згаданої літератури можна знайти в публічних і приватних бібліотеках по цім боці залізної заслони. Не одне є вже в наших дослідників. Так, напр., тексти договорів наших гетьманів з Москвою повинен мати проф. А. Яковлів. Він дуже хотів дати їх до своєї розвідки на цю тему, що вийшла накладом Українського Наукового Інституту у Варшаві. На жаль, покійний проф. Ол. Лотоцький, що був тоді директором Інституту, рішуче цьому спротивився, прикриваючися м о т и в а м и я к н а й б і л ь ш о ї ощадности. Це був просто незрозумілий крок покійного, бо додати до невеличкої розвідки ще один, два аркуші друку, не становило б великого видатку, а користь була б незвичайна. Варто було б передрукувати тепер працю проф. Яковлева з згаданими текстами.

Дещо з згаданої важливої літератури вже вийшло на скитальщині, зокрема про дії УПА. Крім того можна відмітити хіба два видання знаменитих „Книг битія українського народу" М. Костомарова — одно в Парижі накладом інж. С. Созонтова за редакцією проф. Ілька Борщака, друге в Авґсбурґу у виданні УВАН. Заходом покійного інж. Ю. Колларда вийшло й нове (третє) видання відомої брошури Миколи Міхновського „Самостійна Україна", що нею розпочала своє видавництво славна РУП.

Згодьтеся, що це рішуче замало! Шкода, що не передруковано знаменитої брошури покійного д-р Л. Цегельського „Русь-Україна й Московщина-Росія" — вона повинна бути десь у ЗДА або Канаді...

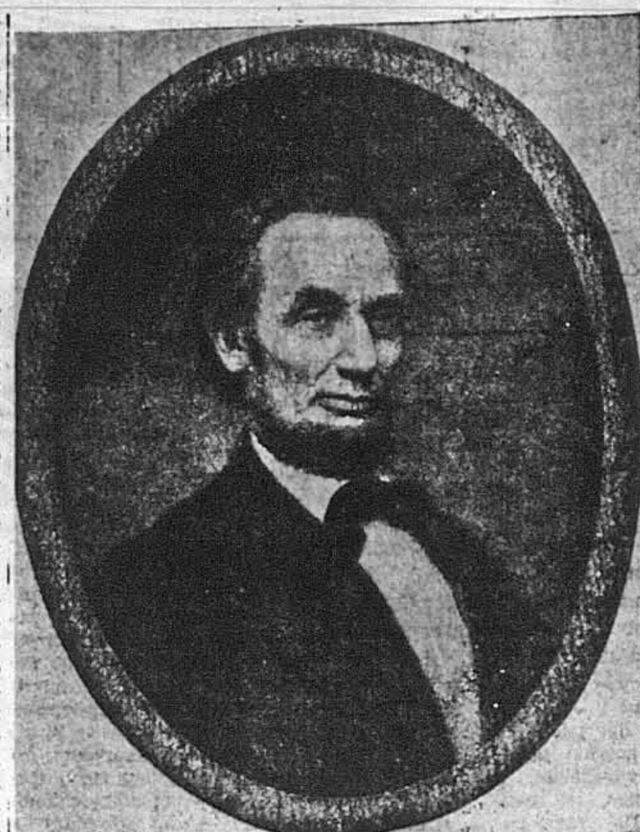
Згадані вище речі придалися б не тільки для нас самих, але й для освідомлення чужинців, як би їх видати англійською, чи якою іншою мовою. Але для чужинців, крім того, конче треба зладити ще спеціяльні огляди українсько-російських взаємин, огляд російського імперіялізму, гноблення Москвою України на полі державно-політичному й економічному, що показував би навіч колоніяльний визиск нашої батьківщини білими й червоними москалями.

Такий огляд не важко й зробити, маючи вже прекрасні розвідки Миколи Порша з-перед 1-ої світової війни про царський визиск України, а за большевиків славнозвісну розвідку Волобуєва, за яку він заплатив своїм життям. На жаль, ці речі у нас мало відомі. Тільки недавно в українській пресі стрінув я виклад думок Волобуєва, але його праця заслуговує окремого видання.

У нас чимало видано й видасться різної літератури про Україну й українську проблему чужими мовами, тепер головно англійською, але, на жаль, без пляну, а нераз і без толку. А тим часом це справа великої ваги, яка може бути доброю зброєю в нашій боротьбі за визволення України.

Отже закінчу тим, що завданням моєї статті підштовхнути до нього наших провідників. Може буде вона однією з тих крапель, що ломлять камінь.

*) Gutta cavat lapidem non vi, sed sæpe cadendo.

ABRAHAM LINCOLN
February 12, 1809 — April 15, 1865

Д. Галичин

ПОЇЗДКА ДО ЕВРОПИ

(16)

Полагодивши справу нашого виїзду, ми використали пополудневий час того Нового Року на дальші розмови і відвідини. Ми розділились. Проф. Добрянський і п. Душник пішли на умовлену зустріч з одним з впливових урядовців в британському міністерстві закордонних справ та з полк. А. Токаєвим, що колись був на совєтській службі, але „вибрав волю" і тепер працює в ББС, а ми в двійку з адв. Яремою пішли на відвідини місцевих українських установ. На жаль, брак часу дозволив нам на відвідини тільки двох: Союзу Українців у Великій Британії та Українського Бюра, з їхніми видавництвами. В СУБ, що видає „Українську Думку" ми зупинились дещо довше, бо нас запрошено на вечерю. СУБ має свій власний будинок, в якому вдержує теж харчівню для своїх працівників та для гостей, які приїжджають на відвідини чи за ділом з інших місцевостей. В СУБ показували нам м. ін. старанно опрацьовану мапу Англії із зазначенням місцевостей, де є українські громади. Їх багато і порозкидуваних по цілій території островів, включно з Шкоцією на півночі, але найбільше їх в південній та центральній Англії. Наші розмови, звичайно, відносились до нашої місії та до загальних справ українського життя і політики.

Після вечері ми відвідали Українське Бюро, де теж побачили відповідну мапу із зазначенням осередків цієї організації на просторі Англії, хоч їх значно менше, ніж їх має СУБ. І тут ми обмінялись думками та поглядами на поодинокі актуальні справи.

Того самого дня пізно ввечорі нас відвідав в готелі Гетьманич Данило Скоропадський. Ми поінформували його про нашу місію та про її дотеперішній перебіг і вислід, зокрема про нашу зустріч і наші розмови з його однодумцями в Мюнхені, виразником яких був полк. Кмета. Гетьманич живо інтересувався цими справами та пообіцяв порозумітись із своїми однодумцями на континенті щодо дальшого становища. З ним ми попрощались десь коло год. 2-гої по півночі, а в годині 5-тій рано 2-го січня ми вже були на місцевому аеродромі та вскорі після того на літаку в дорозі до Німеччини. Цим разом погода й наша подорож були кращі, ніж у дорозі до Англії. До Мюнхену ми заїхали з пересадкою в Діссельдорфі, а приїхавши, я негайно пробував порозумітись з членами Ділової Комісії, яка — згідно з ухвалою наших спільних нарад — мала оформити ті передумови, після здійснення яких українці могли б приступити до спільного антибольшевицького фронту.

Але тут зустріла нас несподіванка. Вже того самого дня нам передали примірники місцевої української преси, в яких ці передумови, разом з відповідним комунікатом вже були надруковані без порозуміння з нашою делеґацією.

Чергового дня, в суботу 3-го січня вранці, я — цим разом вже сам один — поїхав до приміщення УНРади, де мав зустрітись з головою Ділової Комісії д-ром Хробаком та дістати відповідні вияснення причин проголошення комунікату передтерміново та без порозуміння з нами хоч, — треба ствердити — цей комунікат і вияснення Комісії йшли цілком по лінії нарад та ухвал нашої спільної конференції. В бюрі УНРади я застав, крім д-ра Хробака, ще п. Миколу Лівицького, ген. Капустянського, інж. Дмитра Андрієвського, інж. С. Довгаля та деяких інших членів УНРади. Тут я і довідався, що головною причиною негайного проголошення к о м у н і к а т у Ділової Комісії була опублікована в Америці заява Американського Комітету, яку вони дістали літунською поштою. Власне ця заява Американського Комітету, з її чудернацьким з і ставленням „двох головних українських напрямків", себто „самостійників і федералістів", ще більше скомплікувала справу і ще більше настроїла українців проти будь-яких розмов та участи в такому „спільному фронті". На передреченцеве п р оголошення комунікату Ділової Комісії вплинули — як мені вияснено — теж всілякі розмови і поголоски, між іншим й та, що Американський Комітет в Ню Йорку вже почав підшукувати та добирати українців, які працювали б в „Радіо Визволення" в Мюнхені.

Комунікат Ділової Комісії та вияснення до нього вже відомі з проголошення в нашій пресі (гл. „Свобода" ч. 7 з 9-го січня: „Результат місії УКК").

Того самого дня після полудня нас відвідав в готелі Кеніґсгоф, в якому ми тим разом зупинились, голова Білоруської Національної Ради п. Абрамчик із ще одним членом тієї Ради. На нарадах, які при цій нагоді відбулися, були приявні теж ген. Капустянський, п. М. Лівицький, інж. Д. Андрієвський та інж. С. Довгаль. Від нашої делеґації були приявні ми вдвійку з п. Яремою. П. Абрамчик поінформував нас основно про білоруське становище до „спільного фронту", вияснив, як це сталося, що БНРада мала початково свого заступника в Координаційному Центрі, але швидко переконалася, що будь-яка співпраця з тим Центром в його теперішній формі та з його теперішньою п л я т ф о рмою взагалі неможлива і тому вона того представника відкликала. В майбутньому, подібно як і в минулому, БНРада — обіцяв п. Абрамчик — намагатиметься координувати свою акцію з УНРадою. Тому, що п. Абрамчик вибирається до Ню Йорку, він заповів свою тісну співпрацю з УККомітетом.

Раніше, перед відвідинами п. Абрамчика, я сам ще мав зустріч в цім же готелі з головою Т-ва Українських Журналістів п. Мироном Ковальцем та ред. В. Стаховим. Вони інформували мене про великі можливості Т-ва Українських Журналістів в Німеччині в акції поширення та актуалізації української визвольної справи на німецькому терені як серед німців, так і серед аліянтів, але на це їхнє Т-во потребувало б відповідної матеріяльної допомоги з боку УКК та американських українців.

В неділю 4-го січня проф. Добрянський і п. Душник виїхали до Бонн, а ми з адв. Яремою почали приготовлятись до повороту до Америки. В полудне нас відвідав ще д-р Я. С. Кальба, директор Европейського Представництва ЗУАДКомітету та о. д-р І. Гриньох, голова ЗП УГВР.

Пополудні того дня д-р Кальба відпровадив нас на місцевий аеродром, між іншим цілком модерний і прекрасно збудований, з чудовими залями і почекальнями та бюрами, що робить краще враження ніж нюйоркські аеродроми.

(Продовження буде).

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

Дам'ян Горняткевич

ВАСИЛЬ ГРИГОРОВИЧ КРИЧЕВСЬКИЙ

ЙОГО ЖИТТЄВИЙ І ТВОРЧИЙ ШЛЯХ

(2)

Коли на початку нашого століття розписано конкурс на будову репрезентативного будинку Полтавського Земства, молодий, бо ледве 30-літній Василь Кричевський попробував своїх сил, він станув до конкурсу й його проєкт здобув першу нагороду. В роках 1903 - 1905 Василь Григорович перебув у Полтаві, де з повним запалом присвятився праці. В цьому будинку він дав зразок чистого українського стилю світської архітектури в справді завершеній формі. Матеріялом для цоколу став ґраніт, дах покриває зелена черепиця. У загальному вигляді цеї будови поєднано все: видосконалені архітектурні форми з вишуканою декорацією нутра, яке вкрашує чудова народна орнаментика, а доповнює її розпис стін, виконаний такими визначними українськими мистцями, як Сергій Васильківський і Микола Самокиша. Нічого дивного, що будинок Полтавського Земства викликав в українських колах тільки слова найвищого признання, в той час, коли російська критика оцінювала його здебільшого неприхильно. Крім дому Полтавського Земства Кричевський побудував до вибуху війни ще декілька менших будинків в українському стилі, а саме три народні школи на Чернигівщині й народний дім у Лохвиці.

Після закінчення згаданих будівельних праць, Василь Григорович перейшов ще на деякий час (в рр. 1907-1909) до театру Садовського, перебираючи там обов'язки декоратора, отже й в цьому напрямі він використав свій мистецький хист. Подивугідне явище, з якою легкістю він переходив з однієї ділянки праці в другу, здавалося би нераз, майже контрастову. І так, коли в 1910 р. Кричевський увійшов у ближчі, особисті зв'язки з проф. Грушевським, він виконав для його двох наукових творів („Ілюстрованої Історії України" й „Культурно - Національного Руху") дві прегарні обгортки, сперті на мотивах українських книжкових прикрас із доби барокка. Кричевський відчув у повній глибині чар цього стилю і передав його у такій вишуканій, досконалій формі в згаданій графіці, що саме тим дав почин до дальших, основних студій над прикрасами наших книжкових видань. Першим мистцем, який пішов цею промощеною дорогою був Юрій Нарбут, здобуваючи вскорі славу найбільшого графіка України. І коли би Кричевський не дав нам зразків відродженої бароккової графіки, навіть невідомо, в якому напрямі повернув би свою творчість Юрій Нарбут. І як у зразках його архітектурного стилю, так і в прикрасах книжкових видань, Василь Кричевський давав завершені речі, справжню синтезу, як осяг своїх довготривалих студій і пошукувань.

А попри всю професійну роботу Василь Кричевський залюбки малював, зразу квіти, всілякі безпретенсійні етюди, а далі виходили з-під його руки чимраз серйозніші студії, широко скомпоновані красвиди України, Києва та Криму. Перші праці він виконував — задля ощадности, — в акварельній техніці, яка вимагає певної віртуозности, але й цю техніку опанував настільки скоро й бездоганно, що прийнято його в члени до „Общества акварелистов", куди було дуже важко попасти. Коли давній професор Кричевського Залозкин побачив його картини на виставці цього передового товариства, тоді зі зворушення аж прослезився. Василь Григорович перейшов згодом до олійної техніки, орудуючи обидвома рівно добре й вправно. І саме тоді, коли маляр - акварeліст, що звикне до цієї техніки, висловлюється в олійному малярстві занадто легко, поверховно й навпаки — мистець, який опанував трудноші володіння олійними фарбами, — в переході до акварелі не зможе здобутися на повну легкість, якої вимагає саме ця техніка, то у всіх працях Кричевського не відчувалося ніяких вагань, в акварелі він був завжди повновартним акварелістом і таким же серйозним мистцем у складній олійній техніці.

Василь Григорович не розлучався майже ніколи з малярською касетою, він малював при всіляких нагодах: перш усього тоді, коли вишукав якісь інтересні теми для опрацювання, але також й тоді, коли свою працю трактував більше для розваги, наче-б то відпочивав. Бо навіть на пароплаві, як тільки судно відчалило від берега, він виконував іноді цілу низку картин, що наче на кіновій ленті творили собою замкнену цілість. Ще в 1910 р. Василь Григорович вибрався з проф. Грушевським до Італії і там малював теж дуже багато, але всі його італійські картини згоріли в 1918 р. в Києві за вийнятком одної, яка попала перед тим у чужі руки, а яку авторові вдалося згодом наново придбати. На розвиток його малярського хисту мав у першому періоді його творчости помітний вплив Михайло Степанович Ткаченко, мариніст, що вигострив його зір на чистоту тонів. Саме Ткаченко спрямував увагу В. Кричевського в бік імпресіонізму, а також спонукав його застосувати в малярстві різні технічні засоби, включно до орудування ножиком для збирання фарб (шпахлею). В. Кричевський вивчив вскорі й цю складну техніку, яка вимагає великої сміливости, а попри це глибокого відчуття кольористичних нюансів. Другим приятелем Кричевського у цій добі був Василь Горленко, відомий знавець українського мистецтва й літературний критик, що теж у великій мірі причинився до формування і вияву естетичних почувань нашого мистця.

Завершенням малярських осягів Кричевського у першому періоді його творчости являється перш усього цикл п. з. „Полтавські ярмарки", до яких наш мистець збирав дуже дбайливо через довший час потрібний матеріял. Він виконував спершу цілу низку невеличких етюдів, це ярмарочні лавки з ганчарськими виробами, а далі з різними продуктами нашого домашнього промислу і щойно тоді приступав до студії народної ноші та цілого довкілля. Маючи врешті зібраний весь матеріял, він переходив до властивої композиції. Тут належать також красвиди наших міст і сіл, отже Києва, Харкова, зокрема села Сподевець на Київщині, а далі Шишаки і Яриски та врешті кримські етюди враз із циклем Бахчисарай. Майже всі ці твори згоріли в 1918 р. і лише деякі відтворив наш мистець пізніше з пам'яти.

Василь Кричевський здобув собі скоро — як на наші умовини, — признання і пошану широких кругів українського громадянства, його уважали теж авторитетом у справах мистецтва. Одного дня 1911 р. застукав до його дверей молодий мужчина з текою картин під пахою зі словами: „Я прийшов до вас з проханням, щоб ви мене вчили малярства. Ось тут мої етюди, а я називаюся Петро Холодний". Кричевський розгорнув теку й побачив у ній зрілі твори першорядного мистця. Тому й відповів свойому гостеві: „Вас не має потреби вчити, Ви скінчений артист". Дуже оригінальна зустріч двох визначних мистців - автодидактів, яких сама природа так щедро обдарувала, що вони обійшлися без Академії. Кричевський бував згодом нераз у Холодного в Переяславі і мав деякий вплив на його творчість, хоч вони зближені до себе тільки в пейзажі, зрештою Холодний пішов у мистецтві зовсім іншим шляхом.

(Продовження буде)

Данило Слободян

СОЮЗІВКА

Уявіть собі будинок, положений в половині дороги на мальовничу гору. Ви стоїте у фронтовій кімнаті цього будинку і дивитесь в одне з п'яти великих вікон, які становлять стіну будинку. Насамперед ви спостерігаєте велику, стінену веранду, опісля вузьку смугу трави, кілька кам'яних сходів вниз до другої смуги трави й ваші очі зупиняються на великому, оточеному цементовим хідником і опісля знову травою купальному басейні. Від басейну простягається лагідне узбіччя гори, переділене доріжкою до положеного праворуч великого гаражу, культивована площа, яку ви відразу пізнаєте, як ґольфове грище. Ваші очі пробігають дальше залюдненою долиною і у віддалі ви вже бачите більше гір, ніж могли б їх порахувати. Це гори Кетскил всередині ню - йоркського стейту.

Дім, в якому ви стоїте, називається клюбовим домом — клобгавз — як кажуть американці. Його головна кімната має 125 стіп довжини, з камінами по обидвох кінцях, а до неї прилягають білярдова кімната, велика соняшна кімната, та відповідні приміщення і місця, де ви можете перекускою заспокоїти перший голод чи напитком заспокоїти спрагу або прохолодитись в гарячу пору. Це тільки один з дев'ятьох будинків великої посілости.

Найбільший будинок був колись приватною санаторією одного заможного лікаря. Крім 32 прекрасно та вигідно влаштованих кімнат в цьому будинку, розташованих по обидвох боках просторого коридору з приватною лазничкою в кожній кімнаті, там ще є величезна заля — „лоббі", з великим каміном, в якому могла б вигідно стати середнього росту людина, а до цього „лоббі" прилягає простора їдальня із скляними стінами з трьох боків. Є теж закрита скляними стінами веранда та два великі бальконі, з яких простягається чудовий вид в синю далечінь.

Так можна б описувати кожний з дев'ятьох домів на цьому великому на 250 акрів просторі в Кергонксон біля Еленвіл, в самому серці Кетскильських гір. Це й є відома „Союзівка", закуплена Українським Народним Союзом та вже частинно відремонтована оселя, що має служити багатьом цілям членства УНСоюзу та українського громадянства. УНСоюз насамперед плянує створити там відповідне приміщення для старих віком своїх членів, а дальше вдержувати там постійну відпочинкову оселю не тільки в літні, вакаційні місяці, але й в зимі, бо будинки мають центральне огрівання. Існують теж великі можливості для вакаційних таборів для дітей і молоді, доказом чого може бути те, що вже минулого року, хоч оселя ще не була відремонтована і приготована для вжитку, там вже був літній табор для пластового юнацтва.

Як можна провести час на „Союзівці?" Крім всіляких удогіднень в самих будинках, крім купального басейну, ґольфового і тенісового грищ, пройдімось по самій цій мальовничій оселі та пригляньмось її положенню і незчисленним можливостям відпочинку та розривки на ній. Почнімо нашу мандрівку здовж голосного гірського потоку з індійською назвою Нонканагва, що тече через Союзівку. Йдучи проти його бігу, ми натрапляємо на кілька справжніх „ніяґар" — прекрасних водопадів. Один з таких водопадів має приблизно 200 стіп. Вода, спадаючи, вижолобила собі природні басейни, ідеальні для купелі молоді й дітвори. Один з таких природних басейнів має води на ріст високої людини й знаменито надається теж і на купіль для старших. На подрібній мапі оселі, яка висить в „лоббі" головного будинку, цей басейн названо „зеленим", від зеленої відтіні краски води. Здовж потічка мати-природа примістила а вода вигладила великі ґранітні камені, які аж запрошують присісти та на сонці погрітись. А між каменями невеличкі поляни, вкриті пухким і чистим мохом, на якому можна полежати і відпочати вигідніше, ніж на найм'ягшій постелі.

Йдучи дальше догори, нам треба часто оминати кущі й головно дерева; це ж бо ліс! Могутні дуби, стрункі і високі граби та вічно зелені сосни творять разом своєрідну лісову симфонію, в яку можете вдивлятись та якої можете слухати без кінця, направду відпочиваючи тілом і душею. А кущі часто зв'язані в справжні „сніпки" гнучким віттям малин. Вийшовши на прогалину, обертаємось лицем вниз, і перед нашими очима знову простягається вид на далекі гори й ліси, на яких наперемінну переганяються сонце і хмари.

Це тільки одна із стежок, яких на оселі багато та кожна з яких має свою назву. Пластуни та деякі припадкові відвідувачі минулого року вже навіть пробували надавати тим стежкам власні, „союзівські" назви, в роді „Чумацького шляху" і т. п. Теж поодинокі більші камені і вершки мають свої назви на згаданій мапі, переважно індіянського походження.

Опис Союзівки можна б продовжувати без кінця, але жаден опис не віддасть вам того, що ви самі там можете побачити й чим цілком певно будете милуватись. Великий чар та великі розвагові і відпочинкові можливості має Союзівка вліті, але не бракує їх і взимі. Огріті приміщення, можливості полювання, пригожий лещетарський терен та можливості ковзанки по леді, крім проходів та чудових красвидів допоможуть кожному забути всі турботи й під кожним оглядом та в кожній порі направду відпочати й набрати нових сил та свіжої енерґії.

Сьогодні в Союзівці повною парою продовжується ремонт та підготовка до найблищого літнього сезону, який оправдано повинен цим разом стояти власне під знаком „Союзівки", незрівняної відпочинкової і вакаційної оселі для американських українців не тільки з найближчих, але й найдальших стейтів.

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(За совєтською пресою)

НЕ ХОЧУТЬ ЧИТАТИ КОМУНІСТИЧНОЇ БІБУЛИ

Кореспондент „Радянської України" (13 січня ц. р.) пише таке: „Сумський обком партії відзначив, що через незадовільний стан книжкової торгівлі в області не задовольняється повністю неухильно зростаючий попит населення на літературу. Облкниготорг систематично не виконує пляну продажу літератури. Незадовільно працює бібліотечний колектор комплектування бібліотек, особливо колгоспних. Не виконала пляну продажу книжок система облспоживспілки. Її правління мириться з тим, що багато райспоживспілок організацією книжкової торгівлі не займається, і література в великій кількості осідає на базах. Керівники облспоживспілки тт. Крившич і Лобода не доцінюють політичного значення книжкової торгівлі на селі". Це останнє речення пояснює, про яку книжку говориться в цій дописі. Населення не хоче купувати комуністичну пропаґандивну бібулу, і тому вона „осідає на базах". Але за те відповідати мусять керівники споживспілок, які не можуть розпихати совєтські книжки ... Та кореспондент пише, що існує „неухильно зростаючий попит населення на літературу".

„БЕЗЛАДДЯ В САНАТОРІЇ Ч. 3 В ВОРОХТІ"

В мальовничій місцевості Ворохта розташована санаторія ч. 3. В ній багато непорядків. Поблизу є електростанція, але чомусь досі в санаторії не проведено електроосвітлення. Тут ще користуються свічками і газовими лямпами, яких, до речі, невистачає. Не організовано культурних розваг для відпочиваючих. Дуже погано працює їдальня. Страви готуються одноманітні, несмачні і малокалорійні. Відпочиваючі не одержують повної норми м'яса і жирів. Хліб дається дуже низької якости. Головний лікар санаторії, В. Трифонов, недбало ставиться до своїх обов'язків. Він майже не буває в санаторії. Відпочиваючі можуть бачити його лише в ... чайній і на вулиці, та й то напідпитку". Так пишуть „відпочиваючі" в цій санаторії. Цікаве тут ще й те, що лікар до цієї санаторії, Трофинов, присланий аж із Москви.

„ЗАБРУДНЮЮТЬ РІЧКУ"

„Поблизу Городищенського цукрового заводу, на Київщині, протікає річка Вільшанка. Колись тут водилося багато риби, а тепер її немає. Справа в тому, що цукрозавод забруднює річку стічними водами". Довколишні колгоспи скаржуться на це.

„Виділена для обслідування комісія підтвердила, що на заводі дійсно не дбають про очистку стічних вод. Щоб замилити очі населенню, тут трубу для спуску води затулюють соломою. Такий „фільтр", звичайно, аж ніяк не перешкаджає доступові бруду в річку". Голова фабрики платить кару, але нічого не робить, щоб не забруднювати воду.

НА КОГО ПРАЦЮЄ УКРАЇНА

„Майже щодня з різних промислових міст України надходять на будівельні майданчики Головного Туркменського каналу різні машини і механізми, виготовлені підприємствами братньої Української республіки. На трасі майбутньої великої водної магістралі можна зустріти землерийні механізми, виготовлені Осипенківським заводом, дорожні машини, високовольтні ізолятори, потужні бетономішалки з Слов'янська, паровози і електровози з Ворошиловграда і т. д." Ось на кого мусить працювати український робітник!

ТРАНСЛІТЕРАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ПРІЗВИЩ І НАЗВ В АМЕРИЦІ

Проф. Іван Вербяний виголосить доповідь на повищу тему на засіданню Філологічної Секції НТШ в суботу 14 ц. м. год. 6:30 веч. в приміщенні НТШ в Ню Йорку, 50 Чорч ст. кімн. 252. Гостям раді.

Бути членом Українського Народного Союзу, значить належати до такої української організації, яка об'єднала в Америці й Канаді найсвідоміші українські сили в один ідейний моноліт та поставила його на службу нашим країнам та нашому поневоленому українському народові!

Г. КИТАСТИЙ ВІДКРИВАЄ В НЮ ЙОРКУ ШКОЛУ ГРИ НА БАНДУРІ

Відомий наш бандурист, композитор і диригент Григорій Китастий перенісся вже на постійний побут до Ню Йорку і там при студії п. В. Авраменка відкриває першу школу гри на бандурі, починає організувати мішаний хор та приготовляє деякі інші пляни для пожвавлення і піднесення мистецького життя метрополії. Організаційні сходини в усіх цих справах відбудуться в студії Авраменка при 4 Ст. Маркс плейс в найближчу неділю 15-го лютого о год. 3-тій пополудні. Г. Китастий, що відвідав вчора Редакцію „Свободи", — висловлює великі надії на нові мистецькі можливості в метрополії.

В СУБОТУ, 14 ЛЮТОГО 53 Р., о год. 3 по пол., в приміщенні УВАН у Ню Йорку
— відбудеться —
СПІЛЬНЕ ЗАСІДАННЯ
Комісії УВАН у США для Дослідів над Пореволюційною Україною та Історичної Секції УВАН у США з доповіддю д-ра Л. СОНЕВИЦЬКОГО — „Українське питання у спогадах американських учасників Паризької Мирової Конференції 1919 року".

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Нюарк, Н. Дж.

„Жива газета „СУНД"-у

Місцевий Відділ Союзу Українських Національних Демократів улаштував 17-го січня ц. р. т. зв. „Живу Газету", що в ній поруч місцевих сил узяли участь теж позамісцеві загально - знані українські журналісти. Поодинокі автори відчитали власні статті або фейлетони за ось-такою програмою:

1. Ред. Іван Кедрин-Рудницький: „Що таке „Жива газета?"
2. Ред. Роман Купчинський: „Перший заяць", мисливське оповідання,
3. Д-р Роман Криштальський: „Ми і ви",
4. Микола Понеділок: „В день народження", гумореска,
5. Інж. Дмитро Кузик: „Непорозуміння серед демократів",
6. Остап Олесницький: „Світла та тіні громадського життя Нюарку",
7. Софрон Федів: „Нові здобутки в записуванні звуку",
8. Д-р Микола Шлемкевич: „В полоні привичок".

Імпреза викликала незвичайно живе зацікавлення серед українців Нюарку. Публіка по береги виповнила залю, що, — на жаль, — не могла помістити всіх заінтересованих. Це заставляє організаторів улаштовувати періодично такі культурні вечорі.

Крутянська академія в підготові

Нюарський Відділ ОДУМ-у в порозумінні з Українським Центральним Комітетом і при співучасті інших організацій, передусім Хору „Трембіта" дуже старанно підготовляє святковий концерт присвячений 35-тим роковинам боїв під Крутами. Ця Академія відбудеться в неділю, дня 15-го лютого ц. р. о год. 7-мій увечорі в Українській Централі. З промовою виступить ред. Юрій Дивнич.

Союзовець

● РОЗШУКИ ●

ГЛАДКОГО ІВАНА Дмитровича з дружиною Євдокією, сином Олександром, донькою Вірою шукають родичі з села Перещепино на Дніпропетровщині. Також **Євгенію Олександрівну Коваленко** з Маріуполя. Просимо всіх хто знає про них написати на адресу:

M. PRYCHOZENKO
4526 N. 12th Street
Philadelphia 20, Pa.

Пошукую Пaню Лізу Солошенко, родом з Чернівець й її сина **Ігоря**, які емігрували з Києва в 1922 р. до ЗДА. Хто знав би місце їх перебування, прошу ласкаво писати на адресу: **Mrs. Halyna Yaskewycz 50 West St., Petersham, Australia, N. S. W.**

ЄВГЕН ХОМИЧ, 918 Moore St., Preston, Ontario, Canada пошукує **МАРУСЮ МУРАВСЬКУ** з Носова, повіт Підгайці, яка має бути десь коло Bridgeport, Conn.

ВАСИЛЯ ГАЛИШИН з села Ісаїв, пов. Турка, який в 1936 р. виїхав до Америки, розшукує **ЗИҐМУНТ ШОНІН**. Прошу писати на адресу:

DMYTRO PITOLAJ
64 Townsend St., Buffalo 6. N. Y.

Ню Йорк, Н. Й.

ЖІНКИ НА ШАНУ О. КОБИЛЯНСЬКІЙ

Трагедія нашої еміграції має багато сторін і відтінків, від матеріяльних і фізичних терпінь аж до духового голоду.

Найбільш дошкульним для нашої духової еліти є брак книжки, брак можливости припасти спраглими устами до джерел, де зберігаються скарби нашого духа і культури.

Те саме є тепер і з творами О. Кобилянської — не одна хотіла б знову перечитати їх і зачерпнути сили волі і характеру звідти. Але — книжок нема і нема де їх дістати.

Тому добре, що програмова комісія Комітету для вшанування свята О. Кобилянської склала програму так, що в ній О. Кобилянська промовляла до слухачів сама, своїм карбованим і гарним словом. В цій програмі солісти і хористи не виходили один по одному, щоб відспівати мало пов'язані з темою свята пісні. Навпаки, програма, від урочистого відкриття головою Комітету п. Іванною Бенцаль і до кінця була словом О. Кобилянської до нас через її твори, або музичним тлом, настрій, якого у підібраному із смаком п. Лесею Вахнянин репертуарі, цілком відповідав характерові творів Кобилянської, героїчних, часом трагічних.

Реферат виголосила п. Стефанія Галичин. Прелегентка в короткій, але дуже змістовній доповіді постаралася дати найбільш характерні риси в творчості нашої великої письменниці, зберігаючи в той же час перед очима авдиторії образ письменниці як людини, роблячи його близьким і зрозумілим. Ось найбільш характерні риси творчости Кобилянської: влада природи над нею, боротьба за ображену гідність жінки, пошана до вибраної індивідуальности, до аристократів духа, слов'янський аспект ніцшевої надлюдини, любов Кобилянської до вільних, гордих і твердих характером образів.

П. Е. Юрків у своїх ліричних спогадах про зустрічі з письменницею показала її в звичайній обстановці, її кімнату, де безупинно і невтомно Кобилянська працювала над своїми творами. Майстерно відчитана п. Галиною Лащенко новеля Кобилянської „Некультурна" показала, що в самих глибинах нашого народу криються великі сили справжнього аристократизму духа і безмежні джерела любови до краси.

Добре було, що в читанні творів Кобилянської взяло участь і так би мовити „молодше покоління". Видно було, як напр., М. Ференц не то що читала, але переживала всі тяжкі хвилини приниження „Царівни". П. І. Повзанюк передала скромний образ героїні „Землі" з притаманними їй виразом і дикцією. Мелодеклямація п. Мороз музикальна і невимушена, була добрим нумером програми.

Окремо треба згадати виступ солістки Олечки Павлів. Хоч пісні, які вона співала, можна було пов'язати хіба з пізнішими творами Кобилянської, як „Земля" та „В неділю рано . . .", але сама поява молоденької співачки була така мила і чарівна, що публіка з приємністю слухала і про старого цигана і про Василька.

Вечір був дуже вдалий, на доброму рівні, і шкода, що навіть невеличка авдиторія Авраменка не була цілком виповнена. Здається, що наші люди з приємністю почали вже відвикати від всяких розумових зусиль, відбираючи ролю духових провідників від наших письменників, а передаючи духовий провід в руки кінооператорів, авторів „каміксів" та всемогутній телевізії.

Л. І.

● **Непевних кандидатів** на місцевих поліцаїв, — між ними кількох комуністів, — накинула міська комісія цивільної служби в Ню Йорку, коли їх відкинув поліційний департамент. Це виявив Брут Сміт, — міжнародний експерт у поліційних справах.

● **Чотирьох засуджених** комуністів в недавнім нюйоркськім процесі випустив суд на волю за складенням запоруки по дол. 20,000. Інші дев'ять залишились в в'язниці під час апеляції за зміну присуду.

● **Угорські католики** противляться тому, щоб комуністичний уряд забирав церковні дзвони та робив із них гармати. Уряд наказав списати всі церковні дзвони в країні.

Тамара Туманова дає надхнення Давидові Вейнові, як Сол Гурокові в біографічному фільмі 20 Century Fox's Техніколор, про життя великого імпресаріо п. заг.: „Ми співаємо сьогодні вночі", що вже висвітлюється в Radio City Music Hall.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ЙОНҐСТАВН, О. — Тов. ім. О. Басараб, від. 348, подає до відома, що в неділю, 15. лютого, відбудуться збори зараз по Вел. Службі Божій в галі церковній при 526 W. Rayen Ave. Проситься усіх членів прибути і заплатити свої належитости. На річних зборах 11. січня вибрано отсей уряд на рік 1953: В. Дубас, предс.; М. Бура, заст. пр.; М. Періг, секр.; М. Павлишин, заст. секр.; Й. Стахура, кас.; П. Павлишин, заст. кас. Контроля: М. Павлишин, А. Касневич і А. Павлишин.

БОФАЛО, Н. Й. — Бр. св. О. Николая, від. 127, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 15. лютого, в церковній галі, зараз по співаній Сл. Божій. Рівнож урядники полагоджують справи і в четверту неділю зараз по спів. Сл. Божій в церковній галі при Філмор і Овейда. Просимо всіх членів сповняти свої обовязки плачення вкладок кожного місяця, бо інакше прийдеться їх суспендувати. Також просимо дорослих членів, щоби кожний член зложив доляра на Союзівку, та сповнив ухвалу останної конвенції. — І. Була, гол.; П. Володка, секр. фін.; М. Левицький, секр. рек.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. — Тов. „Любов", від. 370, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 15. лютого, о год. 12. вполудне, зараз по Сл. Божій, в церковній салі, 127 Парк Ст. Кожний член обовязаний прийти і взяти участь, бо маємо важні справи до полагодження. Довгуючі члени повинні вирівняти свої вкладки. Члени, котрі мають право до запомоги, хворих і посмертних, повинні заплатити довгуючі вкладки. — П. Воляник, предс.; В. Гіна, рек. секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — На річних зборах від. 275 „Дарахівщина" 10. січня вибрано такий уряд: М. Юрків, предс. і кас.; І. Щупляк, фін. секр.; Контрольна Комісія: І. Мікула, М. Курило і В. Бридун, П. Палка, рек. секр. Хто б з членів змінив свою адресу прошу повідомити фін. секр. та таку адресу: I. Szczupak 252 York St., Jersey City, N. J. Місячні збори будуть відбуватися як попередньо в другу суботу по першім кожного місяця, о год. 7. ввечорі, в галі церковній при вул. Сусекс і Грін. — М. Юрків.

ОЗОН ПАРК, Н. Й. — Тов. Вільна Україна, від. 200, повідомляє, що місячні збори відбудуться в суботу, 14. лютого, в год. 8. ввечорі, в Клюбовій Залі, 91-20 — 95 Евеню. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо є важні справи до рішення. Так само повідомляємо, що на річних зборах вибрано урядників на рік 1953: В. Валук, предс.; С. Шіпк, заст.; В. Ворґуль, секр. П. Федак, заст.; Е. Паращук, кас.; О. Коцопій, заст. Контрольна комісія: П. Федак, Л. Валук і Я. Мороз. Надзирателі хворих: Я. Мороз і Л. Валук. Сростісн: Я. Жаліковський, М. Ворона. Порядчик зборів К. Концур. Збори відбуваються в другу суботу по першім. Кожний член має обовязково платити свої вкладки на зборах, бо інакше буде суспендований. Члени, що мають право до допомоги хворих, обовязані брати по два тікети на підприємства. Хто ще не зложив свого датку найменше 1 дол. на дім старців У. Н. Союзу, хай це зробить якнайскорше. — В. Ворґуль, секр., 9523 — 93 St., Ozone Park 16, N. Y. Tel. VIrginia 7-3887W.

ЙОНКЕРС, Н. Й. — Тов. Подільська Січ, від. 8, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 15. лютого, в залі Клюбу при 13 Washington St., о год. 2. по пол. Проситься членів явитися. Будуть наради в справі підприємства. — Т. Гарасимів, предс.; В. Мандзій, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Тов. Українська Січ, від. 170 повідомляє, що збори відбудуться в неділю, 15. лютого, в год. 6. ввечорі в У. Н. Домі, 183 Fleet St. Проситься конечно членів приходити на збори, щоб за ними не ходити по зборах за вкладками, бо то не є робота уряду за вкладками ходити. Уже найвищий час, щоб членство ту справу зрозуміло і точно платило. — І. Грабар, секр.

БЕТЛЕГЕМ, ПА. — Бр. св. Димитрія, від. 288, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 15. лютого, в год. 1:30 по полудні, в укр. салі. Довгуючих членів проситься вирівняти свої вкладки, бо інакше будуть суспендовані. — М. Брус, предс.; В. Гойзан, кас.; Д. Мушастий, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Місячні збори Бр. св. Івана Хрестителя, від. 270 відбудуться в неділю, 15. лютого, о год. 3. по полудні в У. Н. Домі. Проситься членів приєднувати більше нових членів до УНСоюзу і численніше прибувати на збори. — В. Бутковський, рек. секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Тов. „Любов", від. 45, повідомляє, що збори відбудуться в неділю, 15. лютого. Проситься всіх членів прийти. Ще раз пригадуємо, за нікого вкладок відділ платити не буде, що на те у відділі нема фондів Секретар міг би зайти до хати тільки по піврічну або річну вкладку. — Т. Малик, предс.; А. Гарасим, кас.; М. Сеник, секр.

КЛІФТОН, Н. ДЖ. — Тов. Укр. Січ, від. 182, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 15. лютого, о год. 2. по полудні, в галі парафіяльній, 45-47 Говп Еве., Пасейк, Н. Дж. Просимо членів прийти на збори та вирівняти свої місячні належитості, бо в противнім разі можуть бути суспендовані. — Уряд Тов.

СКРЕНТОН, ПА. — Тов. Над Збруча, від. 280, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 15. лютого, о 2. годині по полудні, в Укр. Гор. Клюбі, 608 Вест Лакавана Еве. Пригадується всім членам, щоби старалися платити свої вкладки на час. — О. Запоточний, Р. Рубльовський.

СТРАЙК НА БУКСИРНИХ СУДНАХ ЗАКІНЧЕНИЙ

Ню Йорк. — Після десятиденного страйку робітників на буксирних суднах в порті Ню Йорку, відчувається полекшу, коли кораблі, які приїздять до порту, не мусять бути наражені на небезпеку зударення з пристаневими будовами, — їх знову притягають та підпихають буксирні судна, як це бувало давніше. Страйк покінчився умовою між юнією й підприємцями, що спір, кільки залоги має бути на лодках, буде вирішений окремою радою, а тимчасом прийшла згода щодо платні. Підвишка по 17 центів на годину має рахуватися від кінця грудня, а крім того юнія дістала запевнення ще на інші побічні полекші для робітників. Умову підписав іменем юнії Джозеф П. Райен, голова юнії прибережних робітників і Джеймс П. МекАллістер, голова товариства транспортових підприємців.

МОЖЛИВІСТЬ ЗАБОРОНИ ВСЕКРАЄВИХ СТРАЙКІВ

Вашингтон. — У Конгресі почалася вже дискусія над зміною робітничого закону Тефта-Гартлі, коли перший свідок, покликаний палатною комісією праці, виявив домагання покінчити „з робітничаю монополією" та заборонити промислові страйки на краєві розміри. Таку вимогу поставив конґресмен Вінґейт Г. Лукас, південний демократ. Він пояснив цю вимогу тим, що він не протиставиться торгам у промислі на краєві розміри, тільки негодує на застій у промислі в цілій країні в наслідок страйку, якщоб не дійшло до порозуміння під час переговорів. Пропозиція Лукаса найшла прихильне прийняття серед республіканських членів комісії. Інший південний демократ, Ґрагам А. Барден, заявився за виключенням торгів на краєву скалю, а інші свідки висловлювали мішані погляди. Переслухання над зміною закону буде тривати кілька місяців, щоб найти спосіб, як вдоволити робітничі кола без признання права на страйк в оборонних підприємствах.

● **У Ню Йорку** продано 132 авта, що їх вирeклися властителі. Серед цих покинених авт, були й машини в доброму стані та вантажні авта. З продажу здобуто біля 2,000 долярів у користь санітарного відділу міста, який зайнявся цією справою.

ТАРЗАН, ч. 3008. Смертельний потиск руки.

M'LUNGA RUSHED IN WITH OUTSTRETCHED, CLUTCHING PAWS. TARZAN GRASPED A GREAT, HAIRY WRIST, AND THREW THE KOHRIAN OVER HIS SHOULDER.

HIS FEET, TARZAN LAUNCHED HIMSELF ASTRIDE THE KOHRIAN'S BROAD BACK.

...LUNGA, ROARING IN FURY, TRIED TO SHAKE HIM OFF.

М'Люнґа кинувся з простягненими, затисненими п'ястуками, а Тарзан схопив коріяна за великий волосатий зап'ясток, і кинув його через свої плечі.

Коли М'Люнґа непевно підімнався на свої ноги, Тарзан, розставивши ноги, скочив за широку спину коріяна.

Його могучі руки намагалися і схопили подвійним нельсоном М'Люнґу, який, ричачи в лютості, пробував його скинути.